

Innst. S. nr. 177

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

Dokument nr. 19 (2006-2007)

Innstilling fra utenrikskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for 2006

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Stortingets delegasjonen til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for valgperioden 2005-2009 er følgende:

Medlemmer	Varamedlemmer
Svein Roald Hansen (A), leder	Steinar Gullvåg (A)
Laila Dāvøy (KrF), nestleder	Tove Karoline Knutsen (A)
Marianne Aasen Agdestein (A)	Morten Høglund (FrP)
Gjermund Hagesæter (FrP)	Lodve Solholm (FrP)
Børge Brende (H)	Ola Borten Moe (Sp)
Lena Jensen (SV)	Lars Sponheim (V)

Det er formelt snakk om tre parlamentarikerkomiteer i denne sammenheng. For det første en Committee of Members of Parliament of the EFTA Countries, forkortet EFTA CMP, som består av nasjonalforsamlingsrepresentanter fra de i dag fire EFTA-statene Norge, Island, Liechtenstein og Sveits. Denne komiteen ble formelt opprettet i 1977, men har røtter tilbake til 1963.

Ved ikrafttreden av EØS-samarbeidet 1. januar 1994 opprettet man samme måned en Committee of Members of Parliament of the EFTA States, forkortet EFTA MPS, som utgjøres av nasjonalforsamlingsrepresentanter fra de tre EFTA-statene i EØS Norge, Island og Liechtenstein. Her har sveitsiske representanter observatørstatus.

Disse to komiteene møtes sammen. Det gjøres i praksis ikke et skille mellom CMP og MPS hva angår de sveitsiske delegatenes status.

Parlamentarikersamarbeidet i EFTA er hjemlet i Anneks S til EFTA-konvensjonen av 1960, revidert i 2001.

For det tredje er det en egen EØS-parlamentarikerkomité hjemlet i EØS-avtalen. Delegasjonene til denne komiteen fra de tre EFTA-statene i EØS møtes sammen med representanter for Europaparlamentet som har en delegasjon for EØS-samarbeidet. Det har for øvrig vært regelmessige møter mellom EFTA-parlamentarikerne og representanter for Europaparlamentet siden 1981.

Denne EØS-parlamentarikerkomiteen kommer i tillegg til det allerede etablerte, bilaterale samarbeidet mellom Stortinget og Europaparlamentet. Fra 2004 er det én delegasjon fra Europaparlamentets side oppnevnt til begge fora.

Årsrapporten fra EFTA/EØS-delegasjonen for 2005 er gjengitt som Dokument nr. 16 (2005-2006), jf. Innst. S. nr. 131 (2005-2006).

EFTA-parlamentarikerkomiteene

EFTA-parlamentarikerkomiteenes oppgave er å drøfte EFTA-samarbeidets og EØS-avtalens utvikling og europapolitiske emner og virke som et konsultativt organ overfor EFTAs råd (ministrene). Man drøfter også den politiske utviklingen i de fire EFTA-statene. I forbindelse med de to EFTA-ministtermøtene i året avholdes eget møte mellom parlamentarikerne og regjeringsmedlemmer fra EFTA-statene. Det avholdes eget møte mellom parlamentarikerne og EFTAs konsultative komité for arbeidslivets parter.

De to EFTA-komiteene CMP og MPS hadde i 2006 møte i Brussel 29. mars, i Höfn (Island) 26. juni, i Brussel 9. oktober og i Genève 1. desember. Møtene i juni og desember ble avholdt i tilknytning til EFTA-ministtermøter, og det var da fellesmøte med minis-

trene. Nærings- og handelsministeren representerer norsk regjeringsside. Komiteene møtte dessuten EFTAs konsultative komité til felles drøftelse under juni-møtet.

I EFTA-parlamentarikerkomiteenes møter i 2006 ble følgende særskilte emner drøftet med ulike ressurspersoner som inviterte gjester:

1. mars-møtet:

- Prioriteringer for det østerrikske EU-formannskapet første halvår 2006.
- Utviklingen i EFTAs tredjelandsforbindelser.
- Aktuelle indre markedsspørsmål og nytt regelverk på vareområdet.
- Utviklingen på tjeneste-, kapital-, person- og programområdene.

2. juni-møtet:

- Aktuelle indre markedsspørsmål.
- Globaliseringen og sosial- og miljørettigheter.
- Utviklingen i EFTAs tredjelandsforbindelser (med ministrene).
- Utviklingen i EØS (med ministrene).
- Fri bevegelighet av personer i Europa (med konsultativ komité).

3. oktober-møtet:

- EUs fremtidige maritime politikk.
- Globaliseringen og innvandringspolitikk.
- EUs frihandelsavtaler og sosiale spørsmål.

4. desember-møtet:

- EUs utvidelse og utviklingen i EØS.
- Utviklingen i EFTAs tredjelandsforbindelser.

I tillegg møter komiteenes formannskap, omtalt som byrået, i forkant av hvert møte i EFTA-parlamentarikerkomiteene for å forberede det forestående møtet. Fra norsk side deltar delegasjonsleder Hansen og nestleder Dåvøy, foruten delegasjonens faste sekretær. I byråmøtet i desember ble særskilt drøftet EFTAs overvåkingsorgans budsjett for 2007.

Som fremgår over, ga de fire møtene i løpet av året anledningen til jevnlig drøftelse av aktuelle EØS-spørsmål. I 2006 var likevel på nytt EFTAs tredjelandsforbindelser en hovedsak og er et kjernepunkt for EFTA-samarbeidet i firelandskrets.

16 frihandelsavtaler er ved årsskiftet inngått, den siste med landene i tollunionen i det sørlige Afrika (SACU). Avtalen med Sør-Korea trådte i kraft i september 2006 og med Libanon ved årsskiftet. En avtale med Egypt forventes avsluttet første halvår 2007. Etter langvarige forhandlinger synes en avtale med Canada nærmere. Fremtidige avtaler vil eller kan inngås med Samarbeidsrådet i Den persiske gulf (GCC) og Thailand, og bl.a. Ukraina, Indonesia og India.

I EFTA CMP, der altså Sveits har fullt medlemskap, har på rotasjonsbasis sveitsisk leder eller nestleder. Når dette er tilfellet, som i 2006, opererer de to komiteene CMP og MPS med ulikt formannskap.

EFTA CMP ble i 2006 således ledet av Eugen David, Sveits, MPS av Franz Heeb, Liechtenstein. David ledet møtene, med unntak av da EØS-saker sto på dagsorden. Guðlaugur Thór Thórðarson (Island, Selvstendighetspartiet) var nestleder.

For 2007 ble Thórðarson valgt til leder for begge komiteene og Svein Roald Hansen til nestleder.

EØS-parlamentarikerkomiteen

EØS-parlamentarikerkomiteen "skal ved dialog og debatt bidra til en bedre forståelse mellom Fellesskapet og EFTA-statene på de områder som omfattes av denne avtale", heter det i EØS-avtalens artikkel 95. Denne komiteen "kan gi uttrykk for sine synspunkter i form av rapporter eller resolusjoner". Den skal "særlig behandle EØS-komiteens årsberetning [-] om hvordan avtalen virker og utvikler seg". I hvert møte drøftes således EØS-avtalens utvikling og oppfølging av resolusjoner vedtatt på det foregående EØS-parlamentariker-møtet.

Komiteen har et likt antall medlemmer fra EFTA-siden i EØS og fra Europaparlamentet, for tiden 12 på hver side, hvorav seks fra Norge, som fremgår over. I regelen deltar også en representant for EØS-rådets formannskap som går på omgang mellom EFTA-siden i EØS og EU, for EØS-komiteen og for EFTAs overvåkingsorgan ESA. Sveitsiske parlamentarikere har observatørstatus.

EØS-parlamentarikerkomiteen møttes i 2006 i Tromsø 22.-23. mai og i Brussel 10. oktober. Mai-møtet skulle ha funnet sted på Hurtigruta mellom Tromsø og Kirkenes, men det måtte legges til Tromsø pga. streik.

I parlamentarikerkomiteen ble følgende særskilte temaer drøftet i 2006, se under. I tilknytning til rapportene utformes resolusjoner som det votes over. Det kan i tillegg fremmes andre resolusjoner eller diskusjonspapirer.

1. mai-møtet:

Utarbeides i hovedsak av en representant for EFTA-siden i EØS og en for Europaparlamentet:

- EØS-komiteens årsrapport om EØS-avtalens virke i 2005 (Franz Heeb, Liechtenstein, Ewa Hedkvist Petersen, Europaparlamentet/Sverige, (sos.dem.)).
- Gjennomføring av EØS-regelverk (Diana Wallis, Europaparlamentet/Storbritannia (lib.), Thórðarson, Island).
- Europas nordområder - energi- og miljøspørsmål (Hansen, Paul Rübzig, Europaparlamentet/Østerrike (kons.)).

2. oktober-møtet:

- Erfaringer med EØS-utvidelsen 2004 (Mieczyslaw Janowski, Europaparlamentet/Polen, Dåvøy).
- Gjennomføring av EØS-regelverk (Thórðarson, Island, Wallis, Europaparlamentet/Storbritannia).

Av fjorårets resolusjoner skal særlig fremheves rapporten i mai om nordområdepolitikk, der norsk nord-

områdesatsing ble profilert og satt i sammenheng med EUs politikk for en nordlig dimensjon. I debatten bidro også statssekretær Liv Monica Stubholt, UD, og direktør Jan-Gunnar Winther, Norsk Polarinstitut.

Resolusjonene blir oversendt EØS-rådets formann, EU-rådets formann, EØS-komiteen, EFTA-landenes parlamentspresident, Europaparlamentets president, utenrikskomité og relevante fagkomité og EFTAs overvåkingsorgans president.

I 2006 ble EØS-parlamentarikerkomiteen ledet av Diana Wallis, med Franz Heeb, Liechtenstein, som nestleder. Thórðarson ble valgt til leder for komiteen for 2007, med Wallis som nestleder.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre, Erna Solberg og Finn Martin Vallersnes, fra Sosialistisk Venstreparti, Ågot Valle, fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, fra Senterpartiet, Alf Ivar Samuelson, og fra Venstre, Anne Margrethe Larsen, mener det er viktig for Norge å bruke alle tilgjengelige arenaer for å utnytte mulighetene som EØS-avtalen gir. Den parlamentariske dimensjonen blir her stadig viktigere.

Komiteen vil vise til behandlingen av St.meld. nr. 23 (2005-2006) Om gjennomføring av europapolitikken, og fremholde betydningen av åpenhet knyttet til den parlamentariske kontakten i EFTA, EØS og til EU.

Dette kan bidra til å skape mer debatt og engasjement om norsk europapolitikk.

Komiteen merker seg at Europaparlamentets innflytelse på utformingen av regelverk øker. Parlamentet har en åpen beslutningsprosess som potensielt styrker Norges muligheter for innsikt og bidrag til utformingen av nye rettsakter. Dette er imidlertid avhengig av mer offensiv og koordinert innsats fra norsk side. Komiteen understreker derfor betydningen av å styrke Stortingets kontakt med Europaparlamentet, og viser til konkrete tiltak fremmet i Innst. S. nr. 115 (2006-2007) vedrørende St.meld. nr. 23 (2005-2006). Slike tiltak kan bidra til å sikre tidlig påvirkning og økt innsikt.

Komiteen mener arbeidet i Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen er et viktig grunnlag for reell politisk dialog mellom folkevalgte i Norge og i EU. Komiteen er tilfreds med at arbeidet i EØS-parlamentarikerkomiteen fokuserer på aktuelle politiske spørsmål for de berørte nasjoner. Herunder kan nevnes nordområdepolitikken, der norsk nordområdesatsing er blitt profilert og satt i sammenheng med EUs politikk for en nordlig dimensjon.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og til det som står foran og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 19 (2006-2007) - om årsrapport fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for 2006 - vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 18. april 2007

Olav Akselsen
leder

Anne Margrethe Larsen
ordfører

